

”Vi är inte bara framtiden, vi är även nutiden”

Enligt buen vivir bör beslut tas i konsensus. Alla bör rådfrågas inför viktiga beslut och det finns ingen hierarki mellan ung och gammal. Enligt begreppet *pixab'* är det viktigt att lyssna på de äldre eftersom de bär på erfarenheter och kunskap, men barnen och ungdomarna är lika viktiga eftersom de ska föra kunskapen vidare.

Så här säger några av ungdomarna i organisationen Waqib'Kejs ungdomsråd om hur de ser på detta och hur de arbetar för buen vivir.

Text och foto: Anna Nylander

Yovanny Gabriel, Comalapas ungdomssamordnare:

–Vi ungdomar från urfolksrörelsen har ett annat tänk om vad det är att leva väl än många andra ungdomar. I den traditionella skolan lär sig ungdomar att ha ett strikt ekonomiskt tänk, att man alltid ska eftersträva att själv *vivir mejor*, leva bättre. För oss handlar buen vivir om medmänsklighet. Inte bara om att en person ska leva väl, eller att vi ungdomar ska leva väl, utan att alla ska göra det. På grund av allt som hänt i vårt land har vi förlorat mycket kunskap som jag anser att vi måste återerövra. Därför vill jag försöka engagera ännu fler ungdomar i frågor om buen vivir.

Andrea Tzirin, handledare för ungdomsrådet, Waqib'Kej

–I och med allt större migration av ungdomar till städerna upplever Guatemala en våg av transkulturalisering – att mayaungdomar assimilerar sig till den västerländska livsstilen på olika vis. Till exempel väljer många tjejer att sluta använda sin traditionella klädsel för att inte bli diskriminerade när de söker jobb, man tappar sitt språk och när man inte längre brukar sin jord riskerar man att tappa relationen till jorden och sin identitet. Därför är det viktigt att diskutera buen vivir med ungdomar i hela landet.

Manuela Xocol Mas, den internationella föreningen för närradio i Guatemala:

–Jag är här för att försvara urfolkens territorier för idag lider vår moder jord av all förorening. Jag vill nå ut till andra människor och få dem att förstå vilket stort problem vi har här i Guatemala, därför engagerar jag mig i närradio. När jag träffar en ny person, vill jag liksom dra med den i kampen, det blir som en kedja som gör kampen större.

Leticia Tay, föreningen Maya Ukux B'e:

–När de som är vuxna nu försvinner är det vi ungdomar som kommer att vara kvar här och kan skydda miljön. Vi i ungdomsrådet fungerar som multiplikatorer av kunskap, i den yngre generationen mayafolk, om hur gruvindustrin skadar oss och våra floder.

Victor Inosente Xol, föreningen för hälsovård (ASECSA):

–60 procent av befolkningen i Guatemala är unga, men många av dem känner inte till situationen i sitt eget land, de är inte informerade och där-

för dåligt organiserade. Här i Guatemala är majoriteten av jordbruksmarken koncentrerad i få händer. De stora jordägarna exploaterar jorden och de som bor där genom olika företag och megaprojekt som driver vatten-

kraftverk, gruvor, oljeutvinning och odlar monokulturer, som afrikansk palm och sockerrör.

–Dessa företag kommer utifrån, tar med sig allt och drar sedan härifrån. Hos oss lämnar de fattigdom, miljöförstörelse och massa problem som vi ungdomar står inför. Därför är det avgörande att medvetandegöra ungdomarna om sina rättigheter och sin skyldighet att försvara sina rättigheter och moder jord. Och för att försvara sig måste man organisera sig, konstruera, jobba tillsammans och skapa gemensamma mål, för vi är alla bröder och systrar.

Fakta

Waqib'Kejs ungdomsråd

Ungdomsrådet är ett utrymme Latinamerikagruppernas samarbetspartner i Guatemala, Waqib'Kej, skapat för att ge barn- och ungdomar röst och utrymme både inom organisationen och i samhället. I ungdomsrådet finns deltagare från flera olika basorganisationer. Rådet har en plats i Waqib'Kejs politiska råd, de gör egna politiska uttalanden och stöttar ungdomar runt om i landet som kämpar för sina territorier och rättigheter.

Ruth Ajpacajá, föreningen för utvecklingsforskning och utbildning:

–Vi ungdomar är inte bara framtiden, vi är även nutiden. Det är vi som har kapaciteten och som måste agera och stå i fronten i kampen för territorier, hälsa och utbildning. Vi ungdomar har också rättigheten att bli lyssnade på och framföra våra behov.

–Genom att träffas på Waqib'Kejs ungdomskongress så får vi den kunskap vi behöver. Även om vi kommer från olika ställen och urfolksgrupper står vi oftast inför samma problem, därför är det viktigt att vi träffas, lär av varandra och kan diskutera hur vi kan skapa allianser och agera tillsammans mot dessa problem.

STÖD

Det är Latinamerikagrupperna som finansierar Waqib'Kejs arbete med ungdomar. Stöd arbetet med att stärka ungdomarnas röst för buen vivir genom att sms:a LA till 72970. Smsset kostar 50 kronor.